

Indult BETSBÖL Szeredán 16. Május. 1787.

A két fejű Sasnak Fészkéből.

A Kersonésusi Históriából folyó következtéseket még a leg-közelebbről való környül-állásokból böltselkedő Politikusok sem tudják meg-határozni; annál inkább mi, kik a' külömb külömb féle levelek után tudunk ezekről valamit, tsak azt mondhattuk, hogy minden olyan bizonytalan; mint a' mestani időjárása, midön a' szép időben sétálni ment Leány — aszfonykák hegyesen álló bubjokat edgy fertály óra alatt az esőtől le-konnyadva hozzák-viszza; és majd minden harmadik pertzentés alatt más más formát öltözik az idő magára. A' Sicilliai Ministernek Galló Márkhesé Úrnak Bétsből Kersonésus felé lett menetele után mindenek el-hítették magokkal, hogy ha Török háború találna lenni, a' Sicilliai Udvar-is a'

Muszká mellett lenne, a' honnan minden hadakozásra alkalmas hajókat öszve-szedvén éjjel nappal fodozzák, és készítik a' könnyen meg-eshető ütközetre — a' Velentzeiek nem különben ezen foglalatofságban lenni mondatnak, és már mind a' két részről a' hadakozó hajók' meg-töltésére a' Katonákat és hajós legényeket szorgalmatoson gyűjtik, és hadi eleséget szereznek magoknak; még-is tsak alig ha had-lesz; mert a' F. Tsászárság és a' Frantzia Ország' belső környül-állásai; az Anglus' adófsága, mostani tsendes és virágzó kereskedése nagyon munkálódják a' békefélegnek jó módal lehető ki-nyomozását: azonban Velentze, Napolý, Kiov, London, Páris, és Béts között való járások a' petsétes leveleket hordozó Kuriroknak, rendkívül való. — A' Bétsből a' napokban Kerfonésusba indúlt Napolýi, tsak előbb említett, Minister Galló Márkhése Úr nem tsak vásár látni ment Kerfonba, mind bolond Istók Debretzenbe, hanem parantsolatot vésszen itten kezéhez, és mégyen vele Konstántzinápolyba, hogy a' Török Udvarnál engedelmet nyerjen, a' fekete-tengeren a' Muszka Zászlók alatt lejendő hajókázásra 's kereskedésre. Ha mind azokra a' kívánságokra, mellyeket most minden felől tesznek a' Török eleibe, szépszerént reá-áll; úgy bizonyos, hogy semmi ellenkezés nem fog-esni; (azt mondja edgy vén Politikus) de ha ezek ellen tsak a' keményebb hangon találna-is szólani, bizonyoson röviden fogják a' gyepelője szárát. — Edgy Kerfonésusból jött különös levél szerént, edgy bizonyos Ogluf-Emir nevű álortzás valaki-is ment már előre Kerfonésusba edgy más Török fő-tisztel; kik Józsefről és Katharináról mindent állatýára meg-akarnak írni Konstántzinápolyba. Ezt a' báránybörbe öltözött farkast már mind József, mind Katharina jól tudják ki légyen;

de még észre sem akarják venni, hogy ott van, hogy lásson minden fényes dítsőséget, és legyen szemmellátott bizonyossága azon barátságának, mellyel József Katharinát, és Katharina Józsefet költsönözve ölelgetik. Nints mód, hogy a' Törökökről szólló tudósításokat ide íktassuk, olly számofok és fok félék; lássunk egyebeket. — Edgy ebben az esztendőben Apr. 12-dikén költ F. Ts. és Királyi rendelés által a' Bába-Doktoroknak és Bába-Banyáknak 1000 arany, vagy fél-esztendei rab-ság büntetés alatt tiltatik, hogy soha többé edgy Tsetsemöt-is, legyen az bár az élet' utolsó pertzentésén, meg-keresztelni, valamint eddig a' 'Sidó, és más gyermekekkel tselekedtenek, meg-ne próbálják; mivel a' gyerek mindenkor a' szüléké, nem a' Bábaké: ezek parantsólhatnak hát belölle, meg-kereszteltessék-é, vagy nem? — Edgy Bétsi Kalmár, ki a' Kaputzinufok Klastromának és kertének edgyik részét meg-vévén, éppen most épített, edgy föld-alatt való rejtek kö-falban bé-vakolva edgy lántzon lévő Kaputzinus áldozott' meg-senyvett tetemeit találta. Ennek Kaponyáját és lántzát a' Kalmár magához vette, és olly szándékkal vagyon, hogy az utólsót (a' Barátok felebaráti buzgó szeretetének örök emlékezetére) épülendő háza kapújának felibe függeszse. — Tudni való dolog, hogy a' Bétsi belső-városnak negyed — és leg-szebb részét a' Klastromok foglalják vala. Ezek most többnyire ki-üresítettvén el-adattak, és edgy Klastrom' helyén 6 - 7 házak vagynak épülő félben, és olly szorgalmatossággal építtetnek egész Bétsben, hogy az, a' ki Bétset ez-előtt 2 esztendővel látta, és 2 esztendő múlva ezután ide talál jöni, tsak a' SZENT ISTVÁN törnyárol esmeri-meg; hogy e' Béts; mert addig a' népnek-is, természet szerint, 4-szer fog-változni mód-is öltözete, — Az

ide-való Kisafszonyok (itt nints leány edgy-is) látván, hogy a' Monárkha az arany-koltsot mind másfoknak oiztogatja, úgy tették luddá az érdem' tzi-merét, hogy már most magok arany-koltsot tsináltatnak, és azt viselik nyakokban. Ez a' leg-újjabb módi Bétsben, és e' tsak ugyan nem érdem, hanem a' ki mondhatatlan afszonyi kevelység' tzimere — és ez tsak azt jelenti: a' mit az ellenség előtt bé-zárt várnak kapuja' külső részére függefztett kóltsa: — ostrom nélkül bé lehet menni. — A' Monárkhának elmenetele előtt bizonyos Erdélyi parasztok jöttenek vala ide instántziával. Bé-vezettetik magokat a' Királyi Udvarba, hogy instántziájokat ő Felségének által-adják; de midön még az Udvartól távol vólnának, refzketni kezdenek a' parasztok a' Királyi Udvar emlékezetére. Eppen midön bé-mennének az Udvarba, akkor víznek edgy szekér sup-fzalmát kerefztül az Udvaron: ennek látására meg-örvendnek a' parasztok, 's kérdik a' vezetőtől: hát hordanak itt-is fzalmát? igen bizony (felel a' vezető) itt-is vagynak, valamint keteknél Lovak, tsak abban különböznek, hogy ezek többnyire hevernek, nem szántanak rajtok, mint ketek a' magokén. Ezen alá-való dolognak a' fzalmának és lónak képe, melly a' parasztok előtt esmeretes vala, a' Királyi méltóság' nagyságának félelmes képzelődését úgy ki-veré a' parasztok fejéből, hogy instántziájokat bátran bé-adhaták. Mit nem tselekszük a' képzelődés az emberekben!! — A' Bankó-tzedulák Magyar Országon való járásának megkönnyebbítése végett, a' Budai Bankó-tzedulás-Kafzfzán kívül még edgy mást-is állíttatott-fel ő Felsége Temesváron, hól mindég kész-pénzel fognak a' Bankó-tzedulák fel-váltatni. — Nagy Betskereken a' napokban edgy edény régi el-ásott írást találának edgy háznak fene-

fenekében. A' mint még eddig érthettük, az írások igen régik, és még a' *Török Kanisa* lakosairól szóló *Attestátumok*; mert ezt a' szót: *Török Kanisa*, és a' *Bassa* nevét-is benne találják. — *Túrótz Várme- gyében*, és máfutt-is a' jelen-való esős, és hideg-sze- les időről panaszólkodnak. — *Bartfelden* pedig *Ápril. 22-dikén* edgy ember, ki a' templomba útax vala, meg-fagyott. — *Selmetz szabad Bánya Várofsának* méltóztatott vala a' *F. Monárkha* tavaly olly szabad- ságot engedni, mellyszerént esztendőnként 4 orszá- gos vásárok, ú. m. a' 4 *Kántor* hetiben olly móddal fognak tartatni, hogy hétfőn mindenkor barom - vásár lészzen; kedden *Seredán Tsötörtökön* mindenféle dol- gok árultatnak. A' múlt esztendőben *Septemberben* vala az első vásár; de a' *M. Kurir Paripája* éppen akkor lévén a' *P. M. Istálójában* kötve, most szolgál- hat vele. — *Budán a' Vízi-városban* lévő arany-hajó tzimmerű vendégfogadóban, a' *18-dik szobában* felej- tett valaki edgy jó-kövű arany-gyűrűt két arany fű- lön-függőkkel edgyütt *Ápr. 15-dikén*; azért a' kijé, most tartsa-fel az újját, 's mennyen utánna; mert a' vendég-fogadóbéli *Kelnerek Budán a' Vízi-városban* sem mindenkor illyen jó lelkiék, hogy az effélét meg- látsák. — Valahány a' fő, tsaknem majd annyi a' szá- iz. Edgy bizonyos *Grófnak E.**** a' fia már kétfzer el-szökvén, erőszakkal komédiáfsá akar lenni. Első el-szökéfekor *Bétsben* a' *Berner* nevű *Jádzó-hellyre* állott valabé; de akkor az attyától visszax vonatván, most másodikszer *Brünbe* szökött, és komédiáfsá lett. — *Öt K. Elés-tárok*nak a' *Bánátban* lejendő épittése felől már parantsolat ment *Temesvárra*, fokban fok okát adják ezen dolognak; de némelleyek azt akarják velünk el-bívetni, hogy az alá, 's fel-járó *Selmáknak*

meg-

meg-zabolázása végett edgynehány Lovas-fergeket kívánna ő Felsege oda szállítani. — Az el-törölt Templomoknak és Klastromoknak minden órán kogyavetyélendő jóféle köveiből, és gyöngyeiből az Ekklésia Kaszájának nagy summához-vagyon reménysége; mivel előre láttyák, melly fok idegen, és hazahéii vévők jelennek meg az eladáson. — A' Toskánai Nagy Hertzegnek idősbb leányát edgy Szakszoniai Printz fogja venni feleségül. — Nem régiben a' békételen Norvégiai parasztok edgynehány paraszt követeket küldének Koppenhágába in- stántziával a' Királyhoz. A' Király, az eleibe ment parasztokat ezen szóval szólíttá-meg: *Nó mit akartok, és mit kívántok kedves fiaim?* Felelnek a' szomorú parasztok: *Oh F. Atyám! tölled nem kívánunk mi semmit, tsak te ne kívánnál tőlünk.* — Lám hogy a' parasztól-is sül ollykor valami. — Frantzia és Spanyól ország minden hajós-hadi-erejét öszve-adván, ama híres Ánglus Admirál Radnétól vitézi módra meg-vifelt hajójokat foldozzák, és nagy siettség-gel igyekeznek edgyütt edgy olly hatalmas hajós-ferget állítani a' tenger színére, melly a' Neptunus mezején a' *Márs* melegét elegendő erővel légyen kiállani. Ezen szemmel látható készület hírének azzal akarják a' Frantzok mind a' két szemét bé-kötni, hogy ők a' kereskedésbéli frigy ellen ragadazó Barbarus ellen készülnének; azonban jól tudják a' Politikusok a' tzeált, hogy a' Muszka ellen Török segítségére készülnék — ez éppen ollyan mint a' Bukovinai szörnyű éhség, és az el-pattant abrontsu minapi lisztes hordó. — Noha az Ánglusok tellyes igyekezettel békefséget ohajtanának, mindazáltal a' tengeren eshető víz-zavarástól félvén, már Eliot a' Gibráltár várába ment, nehogy az arra már rég fogat fenő Spanyólok, vagy Frantziák a' fellyebb tett vitézi csatából tréfát üzzenek.

nek. — A' tegnapi még Iutskoson érkezett levelek szerént, nints a' Törökök előtt nagyobb méregre, és edgy szempillantás alatt boszszú-állásra ingerlőbb motsok, mint ha a' Muszka Tsászárnénak, edgy aszszonynak, Kerfonban lejendő koronázását említi valaki; mert ezt az egész világ szemei előtt lévő gyalázattyoknak tartják lenni; ugyan azért az Egyiptomból vissza-hivatott *Gazzi Hafsám* Vezért küldötték Kerfonésus széleire edgy sereg fegyveres vadlegénnyel; kiről a' Törökök azt hiszik, hogy az egész világon nagyobb vitéz nintsen, és a' ki már álortzás formában költött név alatt Kerfonésust-is meg-járván, csak a' prédára várakozik. Azonban a' Török Tsászár maga-is személy szerént jelen kíván lenni az ütközeten; ki tudná ezen levélnek-is hofszas Török históriáját ide iktatni; szebb ez annál, hogy a' F. Tsászár mostani úttyában edgy szorgalmatos öreg parasztnak, ki 600 élő és termő gyümöls fákat plántált vala, és más gazdaságát-is ki-tetzhető-képpen jól-folytatván, a' Monárkhának szemébe tünék, edgy arany lántzot, és edgy Rend tzimert ajándékoza, hogy ez által a' több parasztok-is annál inkább munkára serkentésenek. — De jaj! mit hallunk megint Erdélyből? hogy a' Tolvajok' fokasága megint fel-támadt, és a' múlt hónapban vagy 2 Urakat megint fel-gyilkolának. Ezen lárma megint ott vagyon, a' hól az egészzen ki-nem metzett vad-hus még a' harmad ideji sebben maradt vala. — Arad Vármegyében-is nem bátorságos az Ország útakon-is a' fok tolvaj miatt járni. Ennek mind a' dolog nélkül való parasztok' éhsége az oka — mert a' mint-edgy betsületes Uri embernek maga szájából hallottam; el-ment a' télen edgy, éhezett gyermekeivel Feleségét otthon hagyott paraszt a' tséppel, minden falúkat fel-járt, hogy dolgot kaphasson.

de nem találván, bé-megy ezen jó-fzívű Úrhoz, 's így szól: *Uram! imé egész nap járok, és dolgot nem találok, éhel kell el-vejszem; adj nékem akármi dolgot, és ne fizess egyebet, tsak hogy száraz kenyeret, vagy málet ehessen napjában edgyszer! lám millyen az éhség.* — Ezen Úr munkát ada ezen szegény parasztnak, és eledelt egész háza népének. — A' Német Birodalombéli Tanátsban megínt a' Pápa' Monokhiumban lévő Nunciussának a' puspöki jusba vágott sarlója ellen van a' tanátskozás. Rövideden ez a' történet: Edgy letsfets paraszt legényke a' Bergi Hertzegségben, edgy gazdag, magához hasonló letsfets paraszt leánynál izetlenül enyelegvén, mondja a' leánynak: *úgy-é mi szép edgy páraak vagyunk ketten?* (a' kökény és a' galagonya 2 fain gyümöls!) *Ugy vagyon, felel a' leány nevetve: te az enyim, és én a' tiéd vagyok.* Erre a' szóra a' legény valamely más jeleket-is mutatván, erővel el-akarja venni a' leányt. A' Konfistórium eleibe megyen a' dolog, és a' legénynek ki-adják az útat. Fogja 's apellál a' Monokhiumi Nuncius eleibe, ki a' legénynek ítéli a' leányt. Ezt a' Papi Fejedelem a' Birodalombéli tanátsnak feladván, most foly az óldaltsont-per. — Ritka hajó úsz-le a' Dunán, hogy edgy nyáj éhezett Svábat ne vinne Magyar Országra, noha már minden puszták úgy bé vagynak az *Adám* kertye plántájival ültetve, hogy éppen olly böls Uralkodónak mint *Jósef*, tzielja ellen legyen a' nagyobb népefség. Ezek azt gondolják, hogy Magyar Országban Paradítsomra találnak; azonban mind magoknak, mind a' Hazának ártalmára vagynak; hívált ha a' földet nem jól mivelik, 's mégis fokot esznek.